

572 /
1958 / 2

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

ღელა

იუველი, ტურა ქვებაე,
ილხინე, სურთ მხარე,
და შერც, ქართვლო, სურდლითა
ხამობელი ებახერე!¹⁴

№ 3 საბავშვოს აკაკ ცხენაკლიძის კომიტეტის
შარბალი მხარეობათაშის

მარტი
1958

გაგა მწყემსი

აკაკი ინანიშვილი

ნახატები გ. თოთიაშვილი

გზაზეხულის მზიანი დღოა. მინდვრები და ქედები მწვანედ ბიბინებს, გზა კი თეთრად მოჩანს. გზაზე ცხვრის ფარა მიდის, მტვერს აყენებს. ცხვრებს მწყემსები მთისაკენ მიერეკებიან, რომ უფრო ნოყიერი ბალახით გამოკვებონ.

ფარას წინ ვატი მიუძღვის. ის ყველაზე დიდი თხაა. გრძელ ბალანს მიწაზე მიათრევს, ერთმანეთზე გადაჯვარედინებული დიდი შავი რქები კი ამაყად აუწვდია ცისკენ.

ვაცს ახალგაზრდა თხები—ბოტები მისდევენ. ბოტების მერე უთვალავი დედა ცხვარი და ბატკანი მიდის. მათ რქებდაგრებილი ვეებერთელა ყოჩები მიჰყვებიან. სულ ბოლოს კი მოწყენი-

ლი სახედრები მიაბიჯებენ. ზურგზე ზურჯინები აქეთ გადაკიდებული. ზურჯინებში სუსტი ბატკნები სხედან, თავი მალა ამოუყვიათ და ცნობისმოყვარე ბავშვებივით აცეცებენ თვალებს.

ზოგ მწყემსს კომბალი გაუღვია მხარზე, ზოგს ჯინჯილებიანი ვოლტი უჭირავს და მალიმალ აქახუნებს,—ჩამორჩენილ ცხვარს აჩქარებს. მწყემსებს ძაღლებიც შევლიან. ისინი ფხიზლად უვლიან ფარას ირგვლივ, აბრკვევილებენ საყვლურზე გაკეთებულ ბასრ ჩანგლებს და ხანდახან შეჰყეფენ.

აი, ფარა სოფელს მიაღდა. ეზოები-

დან სოფლის ძაღლები გამოცვივდნენ, დაფრინენ ფარის ძაღლებს და ატყა წიწვა-ვლევა, კუივილი.

ღელა ცხვრები და ბატკნები შეშინებული აწყდებიან აქეთ-იქით. ყოჩებიც აჩქარებენ ფეხს, სახედრებიც იქნევენ წიხლებს. მხოლოდ ვატი არ იმჩნევს არაფერს. ერთხელ მოიხედავს უკან და თავის გზას განაგრძობს დინჯად.

მთელი სოფელი გზის პირას ეფინება. ბიჭები თავთავიანთ ძაღლებს ერე-

კებიან ეზოებისაკენ და ამშვიდებენ. გოგონები ალტაცებით ათვალიერებენ ბატკნებს.

— აგერ, რა ლამაზია, ყავისფერი!
— აგერ, უფრო ლამაზია, ნიშა!

ბატარა ვაგაც გზის პირას დგას. თავზე მცხვარული ბოხოხი ჰხურავს, ხელში კომბალი უჭირავს და იბღვირება. მამამისიც მწყემსია. ის ერთი კვირის წინათ წავიდა მთაში. ბევრი ეხვეწა ვაგა, მაგრამ არ წაიყვანა. ახლა დგას ცალკე, იბღვირება და, მწყემსები რომ მიუახლოვდებიან, ეძახის:

— მეც წამიყვანეთ რა, ძია!

მწყემსები მოხედავენ და ელიმებათ:

— სადა, ბიჭო?

— მთაში.

მწყემსები ხარხარებენ:
— ჯერ გაიზარდე და მაშინ წაგიყვანთ, შვილო. ჯერ გაიზარდე!

ვაგა უარესად იბღვირება, ლამის ცრემლებიც წასკდეს. იცდის, სანამ უკანასკნელი მწყემსიც მიეფარებოდეს, და მერე შინ მიდის. გომურის კარს გამოაღებს, კართან ბოძს ეტოლება; ერთი კვირის წინათ ბოძზე ნახშირით ხაზი გაუსვა, სადამდეც თავი უწვდებოდა. ახლა ისევ ეტოლება, მაგრამ ჯერ არაფერი მომატებია. შემდეგ ისევ თავის ორ ლაბუა ბატკანს გამოუშვებს, წინ გაირევს და ნამდვილი მწყემსივით შეუძახებს:

— აქს! აქს!

არეკავს საკალოე გორაზე, გაუშვებს ნორჩი ბალახის საძოვრად. თვითონ ყველაზე მაღალ ადგილს მოძებნის, კომბალს ამაყად დაიბჯენს, ქუდს უკან გადაიწვეს და იყურება შორს, შორს, საითაც მამამისი წავიდა, საითაც კოლმეურნეობის დიდი ფარები მიდის.

ეპ, ნეტავ მალე გაიზარდოს დიდი!

ს. ჯაშინიანი

სად ცხოვრობს, ან რომელ სკოლაში სწავლობს არტო, მე არ ვგაიხსენებ. როცა ზღაპარს დავამთარებ, თვითონ მიხედლებით. მართალია, ეს ნამდვილი ამბავია, მაგრამ რაკი ზღაპრები ძალიან მოეწონებოდა, მეც ჩემი გმირის თავგადასავალს ზღაპარით მოგიხატობთ.

იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ცელქი ბიჭი, სახელად არტო.

— ჩვენი არტო ძალიან ნიჭიერია; — ამბობდნენ მშობლები.

— თქმა არ უნდა, არტო ძლიერ ნიჭიერია, — ეყვრის უკრავდნენ ნათესავები.

— არტო ნიჭიერია, — თავმჯავებით ამბობდნენ მასწავლებლებიც.

არც ერთი არა ცდებოდა, არტო მართლაც ნიჭიერი ყმაწვილი იყო. ამბავებდასაც ძალიან უყვარდათ: ვეღლა თამაშში მოწინავე გახლდათ. ფეხბურთში კი ტოლი არა ჰყავდა. როგორ თამაშობდა, ოჰ, როგორ! მწევროვე ბიჭია ოცნებადან სულ მატარა პეტამდე ყველა მის ქებაში იყო.

... იყო და არა იყო რა, იყო ერთი ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ბიჭი, სახელად არტო... თუშკა არა, მას

ნახატები ქ. მახარაძისა

თქვენ უკვე იცნობთ. იყო, არის და მუდამ იქნება ჩვენს მეტყველებაში სიტყვა „მერე“ თუ რა დროიდან ისწავლა ჩემი მოთხრობის გმირმა ეს სიტყვა, არ ვიცი, მაგრამ ამ სასწავლო წლის დასაწყისიდან ძალიან ხშირად კი ხმარობდა. მაგალითად, დედა რომ ვაღმომდებოდა აივანზე და „შვილს ვადასაძებდა; აგაკეთილები დაგრჩა მოსამზადებელიო“, არტო უპასუხებდა: „მერე!“ და გატაკებით ურტყამდა ბურთს. ბურთი მიქრალა მოწინააღმდეგის კარისაკენ, გულშემატკივრები ტაშს უკრავდნენ, არტო

ოფლს იწმენდა შუბლიდან და დედას ისევ გასაძობდა:

— დედი, შედი სახლში, მერე, მერე ვიმეცადინებ!

— რა გაქვს საფეტირებელი, შენი არტო ნიჭიერია, რა გაუძნელდება? ვაუშვი, ითამაშოს! — ჩაფრცოდა მგზობელი ქალიც.

ასე ამრიგად, მიწურა შგმოდგომა, დადგა ზამთარი და ზამთარმა თან მოიტანა თოვლი. ვის არ უყვარს თოვლი!

არტოსაც უყვარდა თოვლზე სრიალი, თოვლის ბაშუს გაკეთება და ამა, ისიც ხელახლა თამაშობდა, თამაშობდა დღიდან საღამომდე. დედა ჩვეულებებისგან გაღმოდებოდა აივანზე და ეძახდა:

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— არტო, გაკეთილები დაგრჩა, ბიჭო, გაკეთილები!

— მერე, დედო, მერე!..

გაიარა გულჩათხრობილმა ზამთარმა და დადგა პირმცინარე გაზაფხული. ვინ არ იხიბლება გაზაფხულის მშვენიერებით? და აი, არტო ისევ ეზოშია! მაგრამ ახლა დედა მოსვენებას აღარ აძლევდა. ან როგორ შეეძლო მშვიდად ყოფილიყო, როცა შვილის დღიურში ირანებმა იჩინა თავი. ხანდახან არტოც ჩაფიქრდებოდა ამაზე, მაკლამ ბოლოს იტყოდა:

— მერეც გამოვასწორებ, დრო ბევრია,— თან გულში დაუმატებდა:— მე ხომ ნიკიერი ვარ, საკმარისია ერთი-ორჯერ წავიეთხო, რომ ყველაფერი შევისწავლოო.

დადგა მისის თვეც. მზარულად ჩაიარა მისის დღესასწაულმა. იმ დროიდან არტო იშვიათად გამოდიოდა ეზოში, ხოლო მისის შუა რიცხვებიდან სულ აღარ გამოჩენილა. ჩაუჯდა წიგნებს და დაიწყო გულმოდგინედ მეცადინეობა. აბა, იმავე კლასში ხომ არ დარჩებოდა! შესასწავლი და გასამეორებელი კი ზღვა მასალა დაუგროვდა. „როგორ მოვასწრებ?“ — შეშფოთდა ის, მაგრამ თავი დაიხიმედა და დღედაღამე მეცადინეობდა.

— არტო, გეყოფა, მოდი, სადილი ჭამე!— ეძახდა დედა.
— მერე, მერე...
— მშვიერი ხარ, ბიჭო, მშვიერი!
მაგრამ ბიქს მადა არა ჰქონდა. ან რა

მადა შერჩებოდა, როცა რამდენიმე დღე იყო დარჩენილი სასწავლო წლის დამთავრებამდე!

... იყო და არა იყო, რა, იყო ვრთი ბიჭი, სახელად არტო. თქვენ მას უკვე იცნობთ. იცით მისი მოკლე თავგადასავალიც სასწავლო წლის დასაწყისიდან, მაგრამ არ იცით, თუ რა მოხდა შემდეგ. თვითონ არტოს საყვარელი „მერე“ რომ ვიხმართ, მერე ეს მოხდა:

გათენდა სასწავლო წლის უკანასკნელი დღია. ახლაც გამოცხადდა არტო სკოლაში. მისი ამხანაგები სათითაოდ უახლოვდებოდნენ კლასის ხელმძღვანელს და იღებდნენ შემდგომ კლასში გადასვლის მოწმობებს. არტოც მიუახლოვდა გაუბედავი ნაბიჯით მასწავლებელს, რომ თავისი ფურცელი მიეღო, მაგრამ წინ დაუხვდა კლასის ხელმძღვანელის ნათქვამი მისი ნაცნობი სიტყვა „მერე“

— როგორ თუ მერე?— გაუკვირდა არტოს.

— მერე, როცა საშემოდგომო გამოცდებს ჩააბარებ, მერე მიიღებ მოწმობას,— მშვიდად აუხსნა მასწავლებელმა.

ასე დამთავრდა ჩემი ზოგბარი. ახლა თქვენ თქვით, თუ სად ცხოვრობს, ან რომელ სკოლაში სწავლობს ჩვენი მოთხრობის გმირი?!

თარგმანი
არჩილ ღავთიათისი

როგორ გაჩნდა ენტელა

თამარ ჩხიკაძე

ნახატი ბ. როინიანიძისა

თქმულება

იყო და არა იყო რა, იყო მეფე ზამთრის ასული ცქრიალა ფანტელა, თეთრი და ფაფუკი, ლამაზზე ულამაზესი.

უყვარდა მეფე ზამთარს შვილი, მაგრამ ასწლოვან მუხსაც უყვარდა, ვერ ძლებოდა ცქრით. ახლოს დაისვამდა და ზღაპრებს უამბობდა.

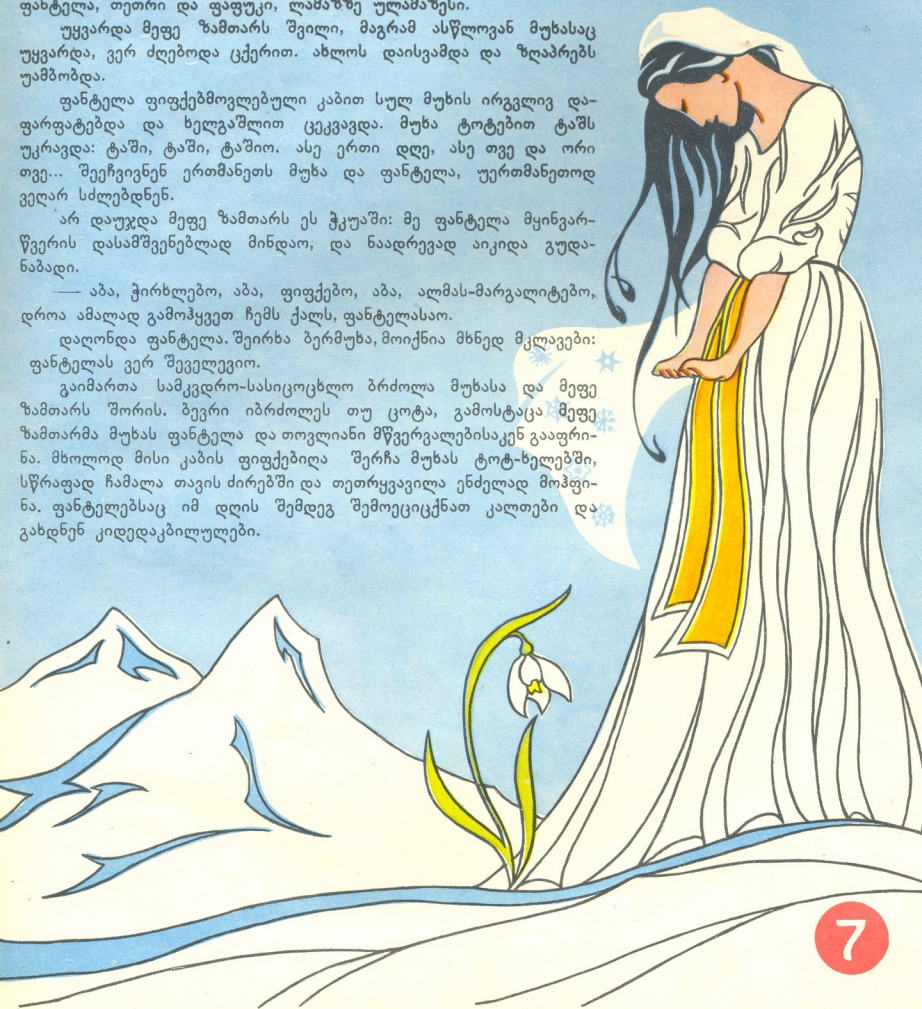
ფანტელა ფიფქებმოვლებული კაბით სულ მუხის ირგვლივ დაფარფატებდა და ხელგაშლით ცეკვავდა. მუხა ტოტებით ტაშს უკრავდა: ტაში, ტაში, ტაშიო. ასე ერთი დღე, ასე თვე და ორი თვე... შეეჩვივნენ ერთმანეთს მუხა და ფანტელა, უერთმანეთოდ ვეღარ სძლებდნენ.

არ დაუჯდა მეფე ზამთარს ეს ჭკუაში: მე ფანტელა მყინვარწყერის დასამშვენებლად მიწდაო; და ნაადრევად აიკიდა გულანაბადი.

— აბა, ჭირსლებო, აბა, ფიფქებო, აბა, აღმას-მარგალიტებო, დროა ამაღად გამოჰყვეთ ჩემს ქალს, ფანტელასაო.

დალონდა ფანტელა. შეირხა ბერმუხა, მოიქნია მხნედ მკლავები: ფანტელას ვერ შეველევიო.

გაიმართა სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა მუხსა და მეფე ზამთარს შორის. ბევრი იბრძოლეს თუ ცოტა, გამოსტაცა მეფე ზამთარმა მუხას ფანტელა და თოვლიანი მწვერვალებისაკენ გააფრინა. მხოლოდ მისი კაბის ფიფქებიღა შერჩა მუხას ტოტ-ხელებში, სწრაფად ჩამალა თავის ძირებში და თეთრყვავილა ენძელად მოჰფინა. ფანტელეებსაც იმ დღის შემდეგ შემოეციცქნათ კალთები და გახდნენ კიდედაკბილულები.

ვაჟიმვილები

სამი ქალი ჰიდან წყალს იღებდა. ერთი მოხუციც იქვე ქვაზე იჯდა.

— ჩემი შვილი ისეთი ღონიერი და მოხერხებულია, ვერავინ მოერევა,—თქვა ერთმა.

— ჩემი შვილი ბულბულივით მღერის, ისეთი ხმა არავის აქვს,—დაღუმატა მეორემ. მესამე ქალი კი ჩუმად იყო.

— შენ რატომ არაფერს ამბობ შენს შვილზე?—შეეკითხნენ მეზობლები.

— რა უნდა ვთქვა? ჩემს შვილს განსაკუთრებული არაფერი აქვს.

ქალებმა ვედროები აავსეს და გზას გაულდგნენ. მოხუციც უკან მიჰყვებოდათ.

მიდიან ქალები, თან გზადაგზა ისვენებენ; ხელები ატკინათ წყლით სავსე ვედროებშია.

უცებ გზაზე სამი ბიჭი გამოჩნდა. ერთი თავდაყირა დგება, წრეს უფლის, მეორე ბიჭი ბულბულივით რაკრაკებს. მესამე ბიჭმა კი დედასთან მიიხიზნა და მძიმე ვედროები ჩამოართვა.

— რას იტყვით? ხომ უოჩალი ვაჟიშვილები გვყოლია?—შეეკითხნენ ქალები მოხუცს.

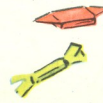
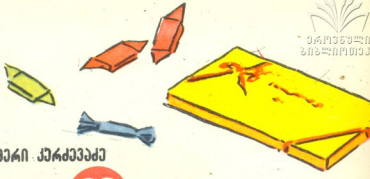
— რომელ ვაჟიშვილებზე ამბობთ?—მიუგო მოხუცმა.—მე აქ მხოლოდ ერთი დავინახე!

თარგმანი მ. ჰავჭანიძისა

მერი კარაქაძე

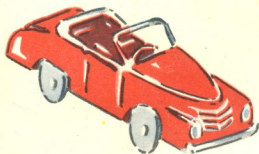
ალუ, პაწაწინაგ, ფისუნისა სედაგ, არ იტირო, თინა, მაღე მოვა დედა! მაღე მოვა, მაღე, გაციწენ აბა, შეწთვის მოაქვს ტკბილი და ჰერე-ჰერედი კაბა!

თაბაზის ცხენი

უჯერებდა დედის, ქათმებს საკენკს უყვრიდა და მამიკომ კვირა დღეს დიდი ცხენი უყიდა.

ლილა სპილია

ღაგუყვღაუღი მანქანა

ჩვენს მეზობელ გოგიას
გარაჟი აქვს პატარა.
ღააყენა ამ ღიღით
შიგ ღამაზი მანქანა.
ღაინახეს ზავშეგბმა,
ყვეღა იქით გაქანღა.
გაჰყვიროღენენ:— ვუშვეღოთ,
ღამწყვიღეს მანქანა!—
უღართო კარი გააღღეს
ჟრიამუღიღით ზავშეგბმა,
შვესინვენ მანქანას,—
უნღათ მისი გაშვეგბა.

გუღმავიწყი

პარო იონელი

ნახატბი მ. არინოვილინა

ბიღამ წიგნი უსახსოვრა
თავის ღისწულს—ქეთონს;
წაუწყრა: კარგი სწავღის
შუქი მუღამ გეფინოს.
თანაც უთხრა:— სასახეღო
საქმე გეყეთებინოს!—
წიგნში იყო ბევერი ღექსი,
ანღაზა ღა ზღაპარი,
სურათებზე ფრინვეღებით
ხაღისოზღა მთა-ბარი!
აი, აგერ ტორღლები
რა ამზავში არიან:
უხარიათ, რომ კაშკაშა
მშვენიერი ღარი,
ღა
ფარფატით
მაღღა-მაღღა
მზისკენ მიიჩქარიან.
ქეთონოსაც გაეხარღა...
მკვირცხღად ღა სასოღებით
ფურცელ-ფურცელ გაღიკითხა
წიგნი ნახახსოვრებით.
გაღიკითხა... ოღოღენ ერთი
ღაივიწყა სრულღად:
რომ ზავშეგბი, ვით თვაღის ჩინს,
წიგნებს ისე უღვიღან...
მას კი წიგნი ზალში ღარიჩა,
თვითონ საღღაც წავიღა,
შემღეგ აღარ გაახსუნღა
იგი ერთი წამითაც!

ბალში წიგნი ღაიფურცღა,
შენს მტერს, იმას ღღე აღგა:
ხან წეწავღა ფისუნია,
ხან მურიბა თეღავღა.
მოღი, ახღა ასე ვუთხრაო
იმ გუღმავიწყ ქეთონს:
— იბეჯითე, კარგი სწავღის
შუქი მუღამ გეფინოს,
ღა ასეთი ცუღი საქმე
აღარ გეყეთებინოს!

თბილისის ჰანსკოზგი

2. შინა

შენ ალბათ გეგონებოდა ქალაქში ტრაქტორები, მსოფლიო რბილი სავარგულზე და ფართო, სარკულიანი სახლები; მანქანა კი მიგაქროლებს ლეგს, ვლადკორანის მოხუცს, ხევის ფეხი აუდგამს. ხე არ წახვალ! თუ მოახერხებ, მიიღე ქალაქი გაუქირდება შენი ტარება.

წინა კი შევლი თბილისის მოქალაქის უსუსრ თბილისი მამის მღვირ პატარა ქალაქს წარმოაგონებოდა. ხე იყო მამის ბუკონობილი; მღვირ იწებოდა. ხე იყო მამის ბუკონობილი; კი დიდ ხანს რულს ჰკერადა; ცხენზე შეუდგამს

ურჭი, ცხენი და სახეარა—აი, თბილისის აღრჩეული ტრანსპორტი. ურჭს და სახედარს მარტო საშუაზროდ კი არ იყენებდნენ—მათი სახედელები ბუბოქირნადი ქალაქში გასაუდი სქონელი შუბა და ნახშირი, ხილი და მოსტყეული, მარინა და რძე.

მარველი ქვეყნებიდან წამოსული აქლემების ქარავნებიც ეწვეოდნენ ხოლმე თბილისს. დინადე მობოტებდნენ ქუჩებში უცხო საქონელი დატყვირთული უდაბნოს კუბონი, ხომალდები, ავღარუნებდნენ აბჯრზე შებმულ კვერფს.

ნახტები 2. შინა

ტროლეიბუსით ან ბუკონობილით გასიარება. განიერი ფანჯრებიდან გაქურდეს ქუჩაში მზიულ-თბილი სანქარები, რომ გკონია, თითქმის ხე-და მანქანრიან ფუნ, სადღე მირს. მიიული და არც შენ დიდილები, არც მანქანებს ხე ფეხით უსდებოდა ქალაქში სიარული. თუკე მინდა—ახლანდელი თბილისის ყრილი რიონისისფენა ან ტრამვაი! შენს ტოლს ურბოი შეზარობად აუწერილი ბედნიერებს იყო მთიის.

ამ ნახტე შენ ხედე განიერ ბორანს, მტყვირის გალხ-გამოღმა ნახტებზე გაბიშული იყო მსიული მჭოული. ამ მჭოულზე კი წახიბმული იყო მკვირი, რომლის დამხმარებით მჭობრებს ცალს თე გამოღმა გასკედი ბორანი. მდინარის მჭელითმჭელი ტრანსპორტა ბორანი ხიდის მჭევი-რობას სჭედა.

შესდე ქალაქი თინდიან გაზირდი. ზოციფრით ქუჩა რივის ქუთი მოკარწყლეს. თბილისში გამკავილი ვერ ირყოლა „ბრინჯები“, „დროშები“, მუშევი კი თოსიხიდა ეტრლები, კანონა ლინფიკა. მერამ თე ტრანსპორტი მხოლოდ მღვირებისითვის იყო ხელმისაწვდომი. უბრალო მოქალაქებს—მუშებს, წერილ ხელისნებს, ხე ჰქონდათ თმენი ფული, რომ ეტლით ეტეზოვანი!

1893 წელს თბილისელები უცნაური ხანახაობის მოწმენი გასდნენ. ქალაქში ჰირველად გამოინდა ახლანდელი ტრამუაის „წინაპარი“ — „კონკა“. კონკა, როგორც ტრამუაი, ლიანდაგებზე მომრაობდა. მაგრამ ელექტროდენით კი არა, მისი ერთადერთი ვაგონი ორ ცხენს მიჰყავდა. იმიტომაც ერქვა „კონკა“, ცხენს სომ რუსულად „კონ“ ეწოდება.

რა დიდი განსხვავებაა უწინდელსა და ახლანდელ ტრანსპორტს შორის! ჩვენი ქალაქი გაფართოვდა და გაიზარდა. განიერ, მოასფალტებულ პროსპექტებზე ახლა ათასნაირი მანქანა დასრიალებს. მტკვარზე ლამაზი ხიდებია აგებული. წყალდიდობის დროს კი, ვინ იცის, რამდენჯერ წაულია მტკვარს ბორანი და ქალაქის ერთი ნაპირიდან მეორეზე მომრაობა თითქმის შეუწყვეტია.

არც კონკა იყო მგზავრობისათვის გამოხადე-
გი. უნდა გენახათ, რა საცოდავად მიათრევენ
ცხენები კონკას აღმართში! სშირად მგზავრები
ჩამოდიოდნენ ვაგონიდან და წაუშელებოდნენ
სოღმე არაქათამოცლილ ცხენებს.

აქლემების ქარაუნი მატარებლებმა შეცვალეს.
მოსკოვიდან, ლენინგრადიდან, თუ სხვა შორეული
ქალაქებიდან მოუშურებიან ჩვენთან სამგზავრო
და საბარგო მატარებლები. სწრაფმაგალ თვით-
მფრინავებს უმარავი მგზავრი გადმოჰკაეს თბილის-
ში ეოველდე.

კონკაც შორეულ წარსულს ჩაბარდა.

გვა ხანი, და ალბათ კიდევ სხვა ასალი სა-
ხის უფრო სწრაფ ტრანსპორტს გამოიგონებს
ადამიანი.

და ვინ იცის, სხლანდელი ჩვენი ავტობუსი,
ტროლეიბუსი თუ ტრამვაი ისევე მოქელებული
გვეჩვენოს, როგორც დღეს ეტლი და „კონკა“
არის.

თაგუნები-იხვები

ა. ნაჩალავიძე

ნახატები ირ. არლიზვილიძისა

დღემ ტირიფის რტომ მობრუნა და აღნაქში ჩადგა.

— დედა, ტირიფი რად გინდობა? რატომ ყვავილები არ მოიტანე?—ჰკითხა ტანამ. ის ხომ ყველაფერში უნდა ჩაერიოს, ყველაფერი გაიგოს.

— ამასაც ექნება ყვავილები, — უთხრა დეამ, — ოღონდ ჯერ არ გაშლიდა.

— მაშ როდის გაიშლება?

— სულ მადე. ტირიფს ხომ ყველაზე ადრე გამოაქვს ყვავილი. ჰოდა, რომ არ შესცივდეთ, ხედავ, ამიტომ აცვიოთ მის ყვავილებს ქურჭი.

ტანია ტირიფს კარგად დააკვირდა, ბუსუსიან ქურჭებს ხელი მოუთათუნა და უცაბედად ერთი ყვავილი მოუტყვა. მიიხედა-მოიხედა, ხომ არავინ დამინახაო, ყვავილი მუკაში დამადა და, თითქმის აქ არაფერიოა, თავისი მაგიდისაკენ გაემართა.

აი, ტანამ გაშალა მუშტი და ყვავილი შეათამაშა. ჯერ კურდღელივით ახტუნა, მერე ვითომცა პატარა ფისუნიააო, მოეფერა, შემდეგ თაგუნად გადაქცეა და აღერისთ ჩასწურჩულებდა:

— საბრალო თაგუნა, სულელი თაგუნა, რატომ კანკალებ, რისა გეშინია?!

მერე თაგუნა ქალადღე დაეო, ფანქრით კული და თათები მიუხატა და მართლაც ცუცხად თავის დაამსგავსა.

როცა ტანამ უცაბედად სული შეუბერა, თაგუნა გვერდზე გაგორდა და ქალადღე კული და თათებიღა დარჩა.

— უჰ, შე საძაგელი, — გაჯავრდა ტანია, — როგორ არა გრცხვევია, რომ გარბიხარ! დამაცა, ერთი ქალადღე დაგაწეო, მაშინ ვნახოთ, როგორ გამეჭკვევი.

ტანამ თაგუნას მუცელზე წებო წაუსვა, ქალადღე დააწეო და კული და თათები ისევ მიუხატა.

სალამოს მამაც მოვიდა. ტანია კართან მიეგება და სახელიზე ჩამოეკრდა.

— მამილა, საჩუქარი არ გინდა მოგცე?

— საჩუქარზე აბა ვინ იტყვის უარს? — უთხრა მამამ.

— მაშ, წამოდი!..

— წავივდი!..

ტანამ მამა თავის მაგიდასთან მიიყვანა.

— ჩემი საჩუქარი აი, ამ კოლოფის ქვეშ არის.

— ხომ არ გაიქცევა? — ჰკითხა მამამ.

— შეიძლება კიდევ გაიქცეს, ფრთხილად იყავი, — უთხრა ტანამ.

მამამ ნელა ასწია კოლოფი, თაგუნა შეათვალიერა, შეატრიდა და დედას დაუძახა:

— ნახე ერთი, ტანიუშას რა მოუგონია. მაშ საუცხოო არ არის?!

მას აქვთ თაგუნა მამის მაგიდაზე დასახდა. მუშაობის დროს მამა ხშირ-ხშირად

დახედავდა ხლამე და თან გულში სიამოვნებით გაითფქრებდა: „მეზრდება შვილიო“.

ერთხელ მამამ თავუნას რომ დახედა, იფიქრა, მოდი, მეც გავაკეთებ ასეთ სათამაშოს.

— ტანია, საჩუქარი გინდა?

— მინდა, ძალიან მინდა, — შესძახა ტანია.

— მაშ წამოდი!..

— წავივით, წავივით!..

— ჩემი საჩუქარი აი, ამ კოლოფშია, — უთხრა მამამ.

— არ გაიქცევა?

— გაქცევით არ გაიქცევა, მაგრამ არ გაგიფრინდეს კი, — მიუგო მამამ.

— აღბათ, ისევ თვითმფრინავი იქნება, — გაიბუტა ტანია. შემდეგ კოლოფი გახსნა და დახედა. კოლოფში წყლიანი ღამბაქი იდგა, ხლამე წყალში პაწაწინა იხვები დატურავდნენ.

დააკვირდა ტანია, დააკვირდა და დაინახა, რომ მამასაც ეს პაწაწინა იხვები ტირიფის კვირტებისაგან გაუკეთებია, თავკისერი კი ქალბლისაგან გამოუქრია და მიუწყებია.

— ოჰ, გამაღობთ, მამილი! — შესძახა ტანია. საღამომეც ამ პაწაწინა იხვებს ათამაშებდა და ძალიანაც გაერთო.

მეორე დღეს ტანიას, რა თქმა უნდა, უკვე სათამაშოდ აღარ ეცადა. მეოთხედის ბოლო მოახლოებული იყო და პირველ კლასში სამეცადინო ბევერი ჰქონდა.

— დეიკო, შემინახე, მხოლოდ არ დამიკარგო. — შეეხვეწა ტანია.

დედამ ღამბაქი სულ ზედა თარზე შედგა კარდაში. მალე არადღეგები დაიწყა. ტანიას პაწაწინა იხვები მოაჯონდა, მათ სანახავად კარდაზე აძვრა და გაოცებულმა შეჰყვრა.

— რა მოხდა? — შეეშინდა დედას.

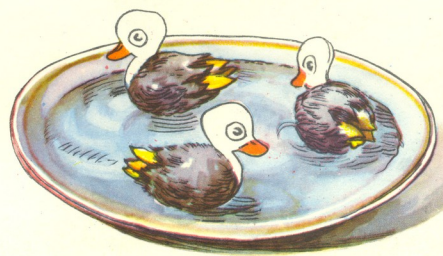
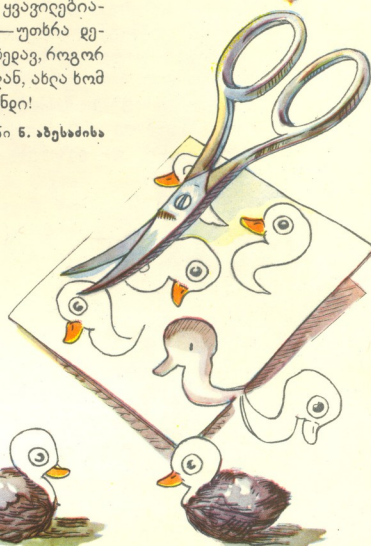
— რა მოხდა და დაზრდიან ჩემი პაწაწინა იხვები, ბოლოები დაზრდიანთ, — უპასუხა ტანიამ.

დედამ ღამბაქს დახედა და რა დაინახა!

ღამბაქზე წყალი სულ ცოტადა დარჩენილიყო, ხლამე ტირიფის იხვებს პატარა ყვითელი ბოლოები აბზეკვლავთ უკან.

— აკი გეუბნებოდი, ყვავილები ამეთქი, — უთხრა დედამ, — ხედავ, როგორ გაშლიდან, ახლა ხომ დარწმუნდი!

თარგმანი ნ. ანგინინა

კატკატი

ნანა კანდელაკი

ზ ლ ა კ ა რ ი

ნახატები პლ. კუხუპაძისა

ერთ დაბურულ ტყეში ბინადრობდა ნადირთა ხელმწიფე ლომი.

ყოველ დილით ლომის ვეზირნი სტაცებდნენ ხოლმე პირს ხან ერთ ცხოველს, ხან მეორეს და საუზმედ მიჰქონდათ ხელმწიფესთან. ხელმწიფე არც სადილ-ვანშამზე ამბობდა უარს და ვეზირები მხეცებს აღარ ასვენებდნენ.

გაბოროტდნენ ტყის ბინადარნი. შეიკრიბნენ, ბევრი იმსჯელეს და ბოლოს გადაწყვიტეს, გასცლოდნენ იქაურობას.

მთ საუბარს კაქაკმა მოჰყრა უური. ჩამოფრინდა და კრების შუაგულში დასკუბდა.

— აბა, სად უნდა გადაიხვეწოთ, როცა სახლი აქა გაქვთ და კარი?! ერთ გათავსებულ ხელმწიფეს ვერ უნდა მოუაროთ?.. დამიჯერეთ, ერთი დღე სახლიდან ცხვირი არ გამოჰყოთ და ნახეთ მისი სეირი.

ცხოველები სმენად იქცნენ.

— დახს, ხვალ უველანი შინ იჯექით, არ გამოხვიდეთ, სანამ ნიშანს არ მოგცემთ!— დაარიგა კაქაკმა და ბუღისაკენ გაფრინდა.

მეორე დღეს, გაიღვიძა თუ არა ლომმა, ვეებერთელა ცარიელ თაბახს დახედა და დაირიალა:

— სად არის საუზმე?

ვეზირებმა აკანკალებული ხმით მოახსენეს:

— ჩვენო ხელმწიფევ, ტყეში სულიერი ვერავინ ვიპოვეთ და ზელცარიელი გავხელით.

განრისხდა ლომი, ეძგერა ჯერ ერთ ვეზირს, მერე მეორეს, მესამეს, და მთელი თავისი ამაღა—მგელიც, მელაიც და ტურაც—უველანი ჩანთქა. სადილობისას ბევრი იყვირა, ბევრი იღრიალა, მაგრამ, აბა, ვინდა მივიდოდა? ადგა და თვითონ წავიდა საქმლის საშოვნელად. მთელი ტყე შემოიარა, კბილის გასაკრავს კი ვერაფერს წააწუდა. ამ დროს ხის ტოტზე ერთი ჩიტო შემამჩნია.

— შენ, ეი... რომელი ხარ მანდ?— მესვივით დასჰეკა ლომმა.

— მმე... მე... ახლა კაქაკს მძახიან,—აწუკინდა. ჩიტო,—გუშინდელს აქეთ ყველაფერი შეიცვალა. წინათ გარეული თხა

ვიყავ, ამიერიდან კი, როგორც ვატყობ, ფრინველად ყოფნა მიწერია.

— გარეული თხა?!—იციოთხა მადაგალიზიანებულმა ლომმა და ნერწყვი ჩაყლაპა.

— დიგბ, სასწაული მოხდა,—ამიოიხრა კაკაკამ,—დათვი ახლა ბელურა გახლავთ, ჯიჩვი ძერად იქცა, ირემი—ბულბულად, შველი—ტოროლად, კურდღელი, ვგონებ, მერცხლად.

— მაშ, მარტო მე დავრჩი ნადირად?

— რატომ მარტო? ვეზირები სადა გყავთ?

— ამაღა ამ დილას საუზმედაც ძლივს მეყო!—ამიოიხრა ლომმა,—მარტო დავრჩი... სულ მარტო!

— საბრალო ხელმწიფე, რაღა გეშველება?!—თანაგრძნობით შენიშნა კაკაკმა. ცოტა ხნის შემდეგ კი ფრთხილად დაუმატა:—მაგრამ თუ თქვენც ისურვებთ ფრთოსნობას... მე შემეძლია დაგეხმაროთ, ეგ სულ იოლი ამბავია.

— სხვა რა გზა მაქვს, ფრთოსნად უნდა გადავიქცე, აბა, შიმშილით ხომ არ მოვიკლავ თავს!.. მაღელ მითხარ, რა არის ამისათვის საჭირო?

— უნდა ახვიდეთ აი, მაღალ მთაზე, იქიდან უნდა ჩაფრინდეთ უფსკრულში.

— მერე და მე რომ ფრენა არ შემეძლია?—გაიქინა თავი ლომმა.

— განა გუშინდლამდე მე კი შემეძლო ფრენა?... აი, დღეს კი, ინებეთ!...—კაკაკმა რამდენიმეჯერ ცხვირწინ ჩაუფრინა ლომს და ჩურჩულით დასძინა:—ოღონდ მთაზე ასვლისას უნდა ინატროთ, რომელ ფრინველადაც გასურთ გადაქცევა!

— რა თქმა უნდა, არწივობა მომიხდებოდა!..—თქვა ლომმა და ფაფარი შეისწორა.

— სწორედ რომ არწივობა მოგიხდებოდა,—კვერი დაუტრა კაკაკმა,—ოღონდ ნატვრა სამჯერ გაიმეორეთ. მერე თვალები დახუჭეთ და ისკუპეთ. როდესაც იგრძნობთ, რომ ფრთები გამოგეხსათ, მაშინვე გაახილეთ თვალელები და ჩვენსკენ გამოსწიეთ, ჩვენც აქ დაგვხედებოთ!..

— ვახშამს მაინც თუ მაღირსებთ დღეს?—ჩაიბურღლუნა ლომმა.

— აბა, ეგ რა საკითხავია, ხელმწიფეო! მობრძანებისთანავე კერძი მზად დაგხვდებათ.

— მაშ დროს დაკარგვა არა ღირს... შენს სამსახურს კი არ დავივიწყებ და ჩემს ამაღაში ჩაგრიცხავ,—თქვა ლომმა და გაეშურა იმ მაღალი მთისაკენ. კაკაკი შორისახლო გაჰყავა და, როდესაც ნადირთა ხელმწიფე მთიდან უფსკრულში გადაიჩეხა, ისეთი კაპკახი ატეხა, რომ მთელი ცხოველები ფეხზე დააყენა.

გახარებულმა დათვმა ბუქნა-ბუქნა ჩამოუარა, კურდღლები უირამალა გადადიოდნენ; ფრინველთა გუნდმა ვალობა შემოსძახა და მთებმა ბანი თქვეს.

ტყის ბინადრებმა დიდი ნადირი ვადიხადეს. და, რა თქმა უნდა, ყველაზე საპატოო ადგილას კაკაკი უჯდათ.

სახელთუხანი იხვის ჭუჭუელი ტიპი

2 კლასის ბავშვები

თარგმანი ა. ვიკტორიას

(წაშავი)

ერთბელ იხვის ქუქუელი ტიპი გუბუ-
რას პირას იჯდა და მზებზე თბებოდა.
როცა უსაქმოდ ყოფდა მოსწყინდა, მიიხე-
და.—დგა თვალს ხომ არ მალდევნებო.
სწრაფად გაძრა ჭიჭიარში და მინდორ-
ში ღვლისაყენ გაიქცა.

ირბინა, ირბინა და უცებ რას ხედავს!
გახზე ერთი კაცი მიდის, ხელში კალა-
თა უჭირავს. კაცი მივიდა ღვდესთან,
ამოიღო კალათიდან ტომარა და წყალ-
ში გადააგდო.

წყვიდა თუ არა ის კაცი, ტიპი მაშინ-
ვე გადაშეშა წყალში და მიუსურდა ტო-
მარასთან. ტომარა თავმოკრული იყო
და წუმი ხმით კნაოდა.

„საკვირველია! აბა, სად გავიწილა
ტომარის კნაილი?“—გაიფიქრა ტიპმა,
ჩაველო ნისკარტი კანაფს და ტომარა
ნაპირზე გამოათრია.

— შიას!—დაიწყა წყალში.

— შიგ უთუოდ ვილაკა, — თქვა
ტიპმა, შემოხანა ტომარას კანაფი და
იქიდან უცხად გამხდარი, გაღუმპული,
შავი სნული გამოძრა.

— შიას! — შეგნაწავლა მან. — გმად-
ლობთ, რომ გადამარჩინე! რა გვეცია?

— სახელოვანი ტიპი, — ამაყად უხა-
სუხა იხვის ქუქუელმა. — შენ ვინაა ხარ?

— შე კი შეატუხას შეძახიან. ჩემი
პატრონი ამბობს, რომ მე ღორმეცველა
ვარ, ამიტომ დახარხობა დამიპირა. ახლა
რაღა გქნა, საით წავეიდ?

— წამოდი, — თქვა ტიპმა, — ჩვენს
გზოში იცხოვრე. იქ საქმელი ბევრია.

მხოლოდ, გეთაყვა, ჯერ გაიბერტყე,
თორემ წყალი წურწურით ჩამოგდის.

შეატუხამ ერთი ისეთი გაიბერტყა,
რომ ირავლივ მთლად დასაველა ბაღანი.
ტიპი ამაყად გაუმღევა შეატუხას.

აი, გზოც გზოში ძრახა როხა, ვა-
ცი ბული და ბატი ტილილი დახვდათ.
ტიპმა მოუთხოო მათ შეატუხას შწარე
თავდასასავალი.

— რა ბოროტი პატრონი გყოლია! —
თქვა ვაცმა ბულია.

— სახარლო შეატუხა, — ამოიხორა
პატმა ტილილი. — ახლა კი აღარაფერი
გიშავს, იცხოვრე ჩვენთან.

— ვინ კი გაბე-
დაეს და შეატუხას
აწყინინებს, იმას საჭმე
ჩემთან გქნება! — დაი-
წყება ტიპმა და ისე
გაშალა თავისი ყუთი-
ლი ფრთა-ბუმბუელი,
ისე გაიბერა, რომ უცებ ერთბორად
გაიხარდა.

მხოლოდ თვით კატას ფიფქიას არა-
ფერი უთქვამს. მელდური ნაბიჯით
მივიდა თავის ჯამთან და რძის სელგვას
შეუღდა. შეატუხამ ჯამს შეხედა და სა-
კოდავად დაიკნაღლა. მას ხომ დილას
აქეთ არაფერი ექნა. ფიფქიამ ყურადღე-
ბა არ მიაქცია და სელგვას მოუხშირა.

— ფიფქია, კოცა შეატუხასაც დაუ-
ტოვე რა! — შესახა ტიპმა.

ფიფქია ისე განაგრძობდა ჭამას, იღი-
ქის არაფერი გაუყოლო.

— საშინლად შშია! — ენაოდა შე-
ატუხა.

— მაშ კარგი, — დაისისინა ვულმო-
სულმა ტიპმა: — ასეთი სიხარბე სასჯელის
ღირსია!

იგი გაიქცა ბნელი კუთხისაკენ, სადაც
დიდი, ბანჯველიანი შავი ობობა ახლა-
ბულაზე ციდა. ტიპმა იცოდა, რომ ფიფ-

ნახატები ბ. ურისხვილისა

ჭიას სასტიკად ეშინოდა ობობისა. მან
დაიჭირა ობობა და სკამთან მიიბრინა.

— მოდი, აბა, აქ დადექ! —
უთხრა ტიპმა შეატუხას.

შეატუხა დადგა სკამთან. ტი-
პი შეახტა ზურგზე, იქიდან ის-
კუმა სკამზე და ახლაპულაზე ჩა-

მოკიდებული ობობა ფიფქიას ცხვირ-
წინ შიგ ჯამში ჩაუშვა.
— ში გვეღე-თ! ობობა! — დაიკნაღლა
ფიფქიამ და თავტუდლმეფეჯთ შევიარდა
საზნარეულოში.

ტიპი კი გზოში სიცილით კვებობდა.
— შეატუხა, მოდი, ისაილივ. — შე-
სახა მან შეგობარს.

შეატუხამ ჯამთან მიიბრინა. რა გემ-
რილია! ერთ წუთში მთლად ამოსული-
ბა რძე, ახლა კი პირი უნდა დაიბანოს.
შეატუხამ აიღოკა წინა თათი და ულვა-
შებზე გადაისვა. მერე ისევ აიღოკა თა-
თი და ურები გამოიწინდა. იგი სი-
სულთავის დიდად მოყვარული კნული
ვახლდათ.

— გმადლობთ, ტიპ! — უთხრა შეატუ-
ხამ, პირი რომ დაიბანა, — შენ კუჭმარი-
ტი შეგობარი ხარ, ავირ სიკვდილს გა-
დამარჩინე, მერე — შიმშილს!

6.27/65

მერცხაღი

გიორგი კალანდია

საღი დღეა მოფრინდა,
ეზოს იკლებს ჭიკჭიკით
ჩემი კუდმაკრატულა—
გასაფხულის შიკრიკი.
დიღით თქროს სხივებში
ჯერ ვიძრის ფრთებს დაიბანს,

შემდეგ შრომობს მთელი დღე—
შიჩუქურთმებს აივანს.
„ჭიკ-ჭიკ!.. ჭიკ-ჭიკ!..“ — რიქრახზე
განძღვებებს ჭიკჭიკით
ჩემი არქიტექტორი—
გასაფხულის შიკრიკი.

ნახატი პლ. გიგოლაშვილისა

ყდის მხატვრობა გუგუნიის რ. მუხარბიძეს

რედაქტორი იოსებ ნონეშვილი. საზედაციო კოლეგია: ი. გრიშაშვილი, კ. გოგიაშვილი, მაცვალა მტკვლიშვილი (რედაქტორის მოადგილე), ი. სიხარულაძე, ნ. უნაქოშვილი, შ. ცხადაძე. (სამხატვრო რედაქტორი) ბაგოცემის ოცდამეთერთმეტი ფალი ფანი მ გ 28.

დ. ი. ლ. ა. — სოციალისტური დემოკრატიული საქართველოს სახელმწიფო გამომცემლობა. 1958 წ. თბილისი, პროსპ. გამოსვლა 91. საბლიტბანი. ჩუბუქიის მინისტრობი: თბილისი, მუხარბიძის ქრობი. 81, ტელ. 3-37-38, გამომც. შუკე. № 19, სტამბის შუკე. № 78 ტიპოგრაფია 23000. იმ 03211. ჩამოტორი რედაქტორი დასაბამდვად 7/II 1958 წ. ნერჩალი დაბეჭდილია ლითონ-თესებურ ტექნიკის ტიპოგრაფია